

at det fra Byens Side var lagt an paa at tjene Penge. Hvis nu fremdeles de sjællandske Amter skulle samles paa eet Sted, tror jeg ikke, det er heldigt, at en enkelt By saaledes faar Monopol til at være Samlingsstedet. Det vilde være bedre, om ogsaa andre Steder kunde komme i Betragtning, jeg skal saaledes nævne Næstved eller Slagelse som Centralpunkter.

Det, der har vakt mest Kritik under de foregaaende Dages Forhandlinger, er det i § 18 opførte Laan til Hesteopdrætningsanstalter. Der skal oprettes 10 for hele Landet, og der skal kunne laanes 90,000 Kr. og desuden skal der gives dem et Tilskud paa 30,000 Kr. Det er i Særdeleshed de vestjydske Rigsdagsmænd, som ere dragne til Felts mod det Punkt, og jeg skal ikke sige andet, end at der muligvis kan være noget berettiget deri. Jeg tror ikke, at Jyderne trænge saa haardt til den Slags Anstalter som andre Landsdele. Jyderne ere meget tidligt komne ind paa at opdrætte den svære Trækhest, de have været fri for Indblanding i lange Tider og ere godt kendte med Sagen, fordi de aldrig have haft andet end den samme Race at tumle med. Al mulig Respekt for den jydske Hest, den er udmærket som Trækhest. Derimod kunne vi vel nok være enige om, at til det, vi kalde almindelig Landevejshest, er den ikke saa god. Vi have ogsaa en anden Hest her i Landet, nemlig Frederiksborghesten. Den, som ikke er kendt med Frederiksborghesten, vil let kalde den spinkel eller klein, men de, som kende den nøjere, ville vide, at det er utroligt, hvad man kan byde den lille Hest. Den stammer fra den gamle nordsjællandske Hest, som kun var lille og ubetydelig af Størrelse, langhaaret og med ludende Hoved, men det var en Hest, der var haardfør, og den havde vistnok ogsaa faaet en haardere Behandling, end Heste have faaet de fleste andre Steder. Nordsjællands Befolkning er i væsentlig Grad Franskmand, indkaldte fra Ardennerne af Biskop Absalon i 1177. De kom herind for at skulle lære Folk at svie Kul i de store Skovdistrikter. De havde disse smaa Heste, og det var nogle haarde Karle deroppe, de kørte rask, og de vare ikke bange for at lade deres Heste staa udenfor, naar det traf sig, og naar det skulde være galt, kunde de ogsaa godt lave en ganske artig lille Bataille paa Vejen. Men derved, at de kørte saa rask, bleve deres Heste trænerede, de bleve ikke skaanede, de maatte ofte gaa ude om Vinteren i de store Skove, saa at de altsaa bleve meget

haardføre, og der har rimeligvis været meget godt ved den Hest, det kan ikke paavises nu. Under Kristian den fjerde begyndte man at indføre fremmede Heste, i Særdeleshed af arabisk Blod, senere engelsk Fuldblod, og disse bleve krydsede med Hestene deroppe. De bleve jagede ud i Skovene og levede der i halvvild Tilstand. I Tidens Løb fremstod der paa den Maade det, vi nu kalde Frederiksborghesten. Frederiksborgstutteriet var i sin Tid meget bekendt ikke alene her i Landet, men ogsaa i Udlandet. De havde flere forskellige Stod, som gik i de forskellige Skove eller Vange, som man kaldte dem, jeg skal kun pege paa et, som er blevet meget berømt, nemlig det hvidfødte Stod, ligesom ogsaa Mohrenkopperne stamme derfra, altsaa fra den Blanding, som frembragtes paa Stutteriet. Dette Stutteri havde ogsaa Indflydelse paa de andre Heste ude omkring paa Landet, saa at der opstod den Hest, vi kalde Frederiksborghesten. Det er kun en lille, ja, man kan sige, uanselig Hest, den var ikke mere end 10 Kvarter og et Par Tommer høj i Begyndelsen af Aarhuudredet, men den er udholdende og sejt, som jeg sagde før, de, der kende den ret, ville finde det rent utroligt, hvad der kan bydes denne Hest. Den kan døje Sult og Savn og alt andet ondt, den er udholdende, og selv til almindeligt Arbejde udretter den mere, end man skulde antage efter Hestens Størrelse. Der er ogsaa en anden Egenkab ved Frederiksborghesten, saaledes som den nu er; den egner sig ganske udmærket til Remontehest, Ridehest og til lettere Kørebrug, og det gør den jydske Hest egentlig ikke. Det er derfor beklageligt, at vi købe saa mange Heste i Udlandet, som vi gøre. Det er min Mening, at hvis Remontekommissionen saa sig bedre for oppe i Nordsjælland og for Resten ogsaa i Præstø Amt, hvor man i de senere Aar ogsaa har haft stor Opdrætning af Frederiksborgheste, vilde den let kunne købe alle de Heste, som den skulde bruge, her i Landet. Hvorfor skulle vi gaa over Aaen og hente Vand, naar vi have det lige saa godt her som i Udlandet. Saa vidt jeg ved, have vi Brug for ca. 400 Heste. Det har ikke været mig muligt at faa oplyst, hvor mange vi have købt i Udlandet, men jeg ved, at vi købe mange der. Det er blevet bemærket, at da Stutteriet blev nedlagt, var det efter et almindeligt Ønske. Men det var ingenlunde Tilfældet. Aldrig saa saare var det sket, før Beboerne, som hele Tiden havde holdt paa